

2009. május 7., csütörtök

A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az EU külkapcsolataiban

P6_TA(2009)0372

Az Európai Parlament 2009. május 7-i állásfoglalása a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítéséről az EU külkapcsolataiban, valamint a béke megszilárdítása és az állami intézményrendszer kiépítése terén (2008/2198(INI))

(2010/C 212 E/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 2. cikkében, 3. cikkének (2) bekezdésében, 13. cikkében, 137. cikke (1) bekezdésének i. pontjában és 141. cikkében foglalt alapelvekre,
- tekintettel az Európai Unió 2000. december 7-én kihirdetett Alapjogi Chartájára,
- tekintettel a 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződésre,
- tekintettel a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-i ENSZ egyezményre,
- tekintettel az 1995 szeptemberében, Pekingben tartott 4. Nőiügyi Világkonferenciára, a Pekingben elfogadott nyilatkozatra és cselekvési platformra, majd a pekingi nyilatkozat és a cselekvési platform végrehajtására irányuló további intézkedésekről és kezdeményezésekről a 2000. június 9-i Peking +5 és a 2005. március 11-i Peking +10 rendkívüli ENSZ ülészakon elfogadott dokumentumokra,
- tekintettel a Tanács által, 2008. június 18-án elfogadott EU cselekvési napirendre a millenniumi fejlesztési célokról,
- tekintettel a 2000. október 31-én elfogadott (UNSCR) S/RES/1325 (2000) számú, valamint a 2008. június 19-én elfogadott S/RES/1820 (2008) számú ENSZ biztonsági tanácsi határozatokra a nőkről és a békéről és a biztonságról,
- tekintettel a 2005. május 23–24-i Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsának az európai biztonságról szóló következtetéseire,
- tekintettel „Az 1820. sz. ENSZ BT határozattal megerősített 1325. sz. ENSZ BT határozat végrehajtása az EBVP keretében” című, 2008. december 8-i tanácsi dokumentumra,
- tekintettel a 2006. november 13-i Általános Ügyek Tanácsának következtetéseire a nemek közötti esélyegyenlőségnek és a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének a válságkezelésben történő előmozdításáról,
- tekintettel a 2008. december 8-i Általános Ügyek Tanácsának következtetéseire a nőkkel szembeni erőszak és a velük szembeni megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemről, különösen az európai biztonság- és védelmi politika (EBVP) keretében,
- tekintettel az Általános Ügyek Tanácsa által, 2008. december 8-án jóváhagyott dokumentumra: „A nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. és 1820. sz. ENSZ biztonsági tanácsi határozatok EU általi végrehajtására vonatkozó átfogó megközelítés”,
- tekintettel „Az EU külső fellépéseiben a nemek közötti esélyegyenlőségről és a nők szerepének megerősítéséről szóló EU cselekvési terv felé” című, bizottsági belső munkaanyaggal kapcsolatban folyó munkára,

2009. május 7., csütörtök

- tekintettel az európai szomszédságpolitika (ENP) 2004 óta folyó fejlesztésére, különösen a Bizottság haladási jelentéseire annak végrehajtásáról, valamint az Örményországgal, Azerbajdzsánnal, Egyiptommal, Grúziával, Izraellel, Jordániával, Libanonnal, Moldovával, Marokkóval, a Palesztin Hatósággal, Tunéziával és Ukrajnával közösen elfogadott cselekvési tervekre,
 - tekintettel a bővítési folyamatra és a Bizottság haladási jelentéseire,
 - tekintettel korábbi állásfoglalásaira a nők szerepének a nemzetközi és fejlesztési politikában történő megerősítéséről, valamint szerepükről a biztonság és a béke terén, különösen a 2006. június 1-jei ⁽¹⁾, 2006. november 16-i ⁽²⁾ és 2008. március 13-i ⁽³⁾ állásfoglalására,
 - tekintettel állásfoglalásaira az európai szomszédságpolitikáról, az EU bővítési stratégiájáról, valamint az EU-val szomszédos országokról és régiókról,
 - tekintettel állásfoglalásaira a külső segítségnyújtási eszközökről,
 - tekintettel 2008. december 18-i állásfoglalására a béke megszilárdításának és az állami intézményrendszer kiépítésének kilátásairól válság utáni helyzetekben, ⁽⁴⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 45. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A6-0225/2009),
- A. mivel a nők emberi jogainak érvényesítése, a nők szerepének és képviselőiténak megerősítése nem csupán a nemek közötti egyenlőségek megszüntetése és a nemek közötti esélyegyenlőségnek az EU külső kapcsolataiban történő valódi érvényesítése szempontjából fontos, hanem létfontosságú szerepet játszik az EU külpolitikáinak sikeres végrehajtásában is, beleértve a segítségnyújtás, a biztonság és béketeremtés, valamint a nemzetközi kereskedelem területét is,
- B. mivel ugyan a tagállamok a nemi esélyegyenlőségről és a nők jogairól szóló valamennyi jelentős nemzetközi keretegyezményben részes felek, és bár számos politikai dokumentum létezik az EU szintjén is, a külső politikákban a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése és a nők szerepének megerősítése iránti gyakorlati elkötelezettség még mindig erőtlen, a meglévő politikai dokumentumok végrehajtása szerény mértékű, és a kifejezetten a nemi kérdésekre elkülönített költségvetési források elégtelenek,
- C. mivel a nemek közötti esélyegyenlőség előmozdítása terén az elmúlt években elért jelentős eredmények ellenére a fő EU intézmények, azaz a Parlament, a Tanács és a Bizottság nem rendelkeznek elegendő, kifejezetten a nemi célkitűzéseknek a külpolitika és a bővítés terén történő végrehajtására kijelölt munkatárssal, és a nemi kérdésekkel foglalkozó legtöbb munkatársnak e tevékenysége mellett legalább egy, de néha két másik feladatot is el kell látnia,
- D. mivel ez EU-nak holisztikus és koherens megközelítésre van szüksége a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése terén,

Általános megjegyzések

1. elismeri, hogy az uniós intézmények egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésére, de hangsúlyozza, hogy még sok a tennivaló addig, amíg a politikai kötelezettségvállalásokat átültetik a gyakorlatba, továbbá hangsúlyozza a megfelelő finanszírozás és a nemek közötti esélyegyenlőség célkitűzéseinek megvalósításáért felelős megfelelő személyzet fontosságát;
2. emlékeztet arra, hogy a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítése nem csupán magas szintű politikai nyilatkozatokat kíván meg, hanem politikai akaratot is az Unió és a tagállamok vezetése részéről, továbbá a célkitűzések rangsorolását és az elért haladás figyelemmel kísérését;

⁽¹⁾ HL C 298. E, 2006.12.8., 287. o.

⁽²⁾ HL C 314. E, 2006.12.21., 347. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0103.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0639.

2009. május 7., csütörtök

3. üdvözli a fent említett A nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. és 1820. sz. ENSZ biztonsági tanácsi határozatok EU általi végrehajtására vonatkozó átfogó megközelítés című dokumentum elfogadását, valamint a nőkkel és a lányokkal szembeni erőszakra és a velük szembeni hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemre vonatkozó iránymutatásoknak a 2008. december 8-i Általános Ügyek Tanácsa általi elfogadását; felhívja a tagállamokat, amelyek még nem fogadták el az 1325. sz. ENSZ BT határozattal kapcsolatos nemzeti cselekvési tervüket, hogy sürgősen tegyenek eleget a Biztonsági Tanácsnak a tagállamokat erre felszólító kérésének; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson technikai támogatást és segítséget azon harmadik országok számára, amelyek nemzeti stratégiát kívánnak kidolgozni a fent említett biztonsági tanácsi határozatok végrehajtására;
4. örül annak, hogy az európai biztonsági stratégia felülvizsgált szövege hivatkozik a fent említett biztonsági tanácsi határozatokra: S/RES/1325 (2000) és S/RES/1820 (2008), valamint S/RES/1612 (2005);
5. felhívja a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel a munkáját, és a tagállamokkal és a Tanács titkárságával szoros együttműködésben, 2009. júliusig tegyen javaslatot egy „EU cselekvési tervre a nemek közötti esélyegyenlőségről és a nők szerepének megerősítéséről az EU külső fellépéseiben”, amelyet a 27 tagállamban és harmadik országokkal folytatott tárgyalások során kell alkalmazni, egy sor hatékony monitoring eszközzel együtt;
6. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a nemek közötti esélyegyenlőséget és a nők szerepének megerősítését következetesen foglalja bele az Unió által a partnerországokkal folytatott politikai párbeszédbe és szakpolitikai vitákba;
7. felkéri az Európai Parlament küldöttségeit, hogy a Parlament harmadik országok parlamentjeivel ápolta kapcsolataiban vessék fel a nemek közötti esélyegyenlőséggel és a nők szerepének megerősítésével kapcsolatos kérdéseket; hangsúlyozza a harmadik országok nemzeti parlamentjeinek nyújtott támogatás és segítség fontosságát annak érdekében, hogy megerősítsék e parlamentek kapacitását a nemi esélyegyenlőségi perspektívának a jogalkotási munkájuk során történő érvényesítésére;
8. hangsúlyozza a civil társadalom szervezeteinek fontosságát a nők szerepének megerősítése terén; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson számukra megfelelő pénzügyi támogatást, és mozdítsa elő a nők nem kormányzati szervezeteinek részvételét a partnerországokkal folytatott politikai párbeszédben, valamint a béketárgyalásokon világszerte;
9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő politikai megközelítésük koherenciáját a nemi esélyegyenlőség általános érvényesítését és a nők szerepének megerősítését illetően; kéri, hogy az e téren meglévő különböző politikai kereteket egyesítsék uniós nemi esélyegyenlőségi konszenzus formájában, amely a bel- és külpolitikákra egyaránt kiterjed;
10. ösztönzi rendszeres konferenciák tartását a nők és férfiak közötti esélyegyenlőséggel kapcsolatos kérdések megvitatására, a nemzeti parlamentek nőkből és férfiakból egyaránt álló küldöttségeinek részvételével, a témával kapcsolatos projektek végrehajtását szolgáló közös stratégiák létrehozásával együtt;
11. kéri a Bizottságot, hogy a külső segítségnyújtási eszközök programozása és végrehajtása során foglalkozzon következetesebb és szisztematikusabb módon a nemek közötti egyenlőtlenségekkel, és kezelje azokat prioritásként, különösen, ami a biztonsági ágazat reformjára vonatkozó segítségnyújtást illeti; ragaszkodik hozzá, hogy a nemekhez kapcsolódó célokat, tevékenységeket és finanszírozást építsék be az országstratégiai dokumentumokba is, és hogy e stratégiai dokumentumok révén javítsák a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítését; hangsúlyozza a holisztikus megközelítés szükségességét a külső segítségnyújtási eszközök alkalmazása terén, beleértve az előcsatlakozási támogatási eszközt, az európai szomszédságpolitikai eszközt, az európai demokrácia- és emberi jogi eszközt (EIDHR), a stabilitási eszközt, valamint az olyan tematikus programokat, mint például a „Befektetés a humántőkébe”, annak érdekében, hogy a legjobb eredményeket érjék el a nemek közötti esélyegyenlőség és a nők szerepének megerősítése terén;

2009. május 7., csütörtök

12. úgy véli, hogy az egészségügyi ágazat számára, és következésképpen a lányok és a nők egészségére előirányzott források elégtelenek az EU fejlesztéspolitikai kötelezettségvállalásainak a fényében; hangsúlyozza, hogy a külső segítségnyújtási eszközök keretében további pénzügyi forrásokat kell elkülöníteni a nők egészségével kapcsolatos programok számára; rámutat arra, hogy az Európai Számvevőszék által a Szaharától délre fekvő afrikai területeken működő egészségügyi szolgálatoknak nyújtott EK fejlesztési támogatásról szóló, 2009. januárban közzétett különjelentés szerint abban a régióban az egészségügyi ágazatnak szánt juttatások 2000 óta nem növekedtek az egészségügyre fordított teljes EK támogatás arányában, miközben a milleniumi fejlesztési célok 2007-es haladási chartája az anyai elhalálozás továbbra is nagyon magas szintjét regisztrálja a régióban;

13. rámutat arra, hogy a nemek közötti egyenlőség hatékony érvényesítése fokozottabb együttműködést kíván meg az adományozók és az érintettek között és a fejlesztési folyamat iránti fokozottabb elkötelezettséget a nemzeti kormányok részéről; kiemeli e tekintetben a nemek közötti egyenlőségnek a fejlesztésért és békéért történő előmozdítását szolgáló EK/ENSZ partnerség és a nemi kérdésekre reagáló költségvetési kezdeményezések hozzáadott értékét; üdvözli a nőkket, a békével és a biztonsággal foglalkozó munkacsoport létrehozását, amelyről az S/RES/1325 (2000) és az S/RES/1820 (2008) számú biztonsági tanácsi határozatok uniós végrehajtására vonatkozó, fent említett átfogó megközelítés rendelkezik;

14. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy ne csupán a nőkre, hanem azokra a nemek közötti kapcsolatokra is összpontosítsanak, amelyek a nemi egyenlőtlenségeket okozzák és állandósítják; úgy véli, hogy következésképpen, a projekteknek a férfiakat és a nőket egyaránt figyelembe kell venniük;

15. hangsúlyozza, hogy az EU-nak különös figyelmet kell fordítania a legkiszolgáltatottabb és a társadalomból kizárt nők szükségleteire, különösen a fogyatékkal élő, a menekült és a kisebbségi csoportokhoz tartozó nők körében;

16. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki további eljárásokat, követelményeket és mutatókat annak biztosítására, hogy teljesíti a nemek közötti esélyegyenlőség tekintetében vállalt kötelezettségeit a külpolitikájában;

17. úgy véli, hogy a 2006-ban létrehozott Európai Esélyegyenlőségi Intézetnek a lehető leghamarabb működőképessé kell válnia, és hogy megbízását a külpolitikákra is ki kell terjeszteni;

18. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsák végre „a konfliktusban és azt követően elkövetett nemi erőszak kezelését célzó cselekvésre felszólító brüsszeli felhívást”;

19. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel az emberkereskedelem megelőzése és felszámolása érdekében;

20. hangsúlyozza, hogy a nemi erőszakot és a szexuális erőszakot háborús fegyverként alkalmazzák; hangsúlyozza, hogy ezeket háborús bűncselekményként és emberiség elleni bűncselekményként kellene büntetni; több támogatási programra hív fel ezen bűncselekmények áldozatai számára;

21. hangsúlyozza, hogy tökélet kell kovácsolni az EU és az ENSZ közötti partnerségből, támaszkodva ez utóbbinak a nemek közötti esélyegyenlőség előmozdítása és a nők szerepének megerősítése terén meglévő globális szakértelmére az EU politikák és segítségnyújtás hatékonyságának és hatásosságának fokozása érdekében, továbbá biztosítandó a partnerországoknak a releváns kötelezettségeik teljesítéséhez nyújtott külső segítség koherenciáját;

A nemi esélyegyenlőség általános érvényesítése az EU döntéshozatalában

22. úgy véli, hogy a nemi esélyegyenlőség kérdéseivel a Bizottságnál és a Tanácsnál jelenleg foglalkozó alkalmazottak száma nem megfelelő; felhívja e két intézményt, hogy rendeljenek több munkatársat az EU külső fellépésével foglalkozó struktúrákhoz, akik kifejezetten a nemi esélyegyenlőség érvényesítéséért és a nők szerepének megerősítéséért felelnének;

23. megjegyzi, hogy a Bizottságon és a Tanácson belül a magas beosztásokban folyamatos a nők hiánya, és komolyabb erőfeszítésekre hív fel különösen arra vonatkozóan, hogy növeljék a nők számát az EU küldöttségek vezetői és az EU különleges képviselők körében; hangsúlyozza, hogy jövőbeli Külügyi Szolgálatban a nők és a férfiak jobb egyensúlyát kell biztosítani, különösen a magasabb beosztásokat illetően, és több munkatársnak kell foglalkoznia a nemi esélyegyenlőség kérdéseivel;

2009. május 7., csütörtök

24. felhívja a tagállamokat, hogy több nőt integráljanak az EBVP missziókba és műveletekbe, és kéri, hogy növeljék a nők részvételét minden szinten, a tervezés és a végrehajtás minden szakaszában; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a nemi esélyegyenlőséggel kapcsolatos szakértelmet már a missziók vagy műveletek tervezésének kezdetén be kell vonni, valamint annak fontosságát, hogy a munkatársak a missziókhoz és műveletekhez történő telepítésük előtt szisztematikus és érdemi képzést kapjanak a nemi esélyegyenlőséggel kapcsolatban;

25. megállapítja, hogy jelenleg komoly törekvés van arra, hogy az EBVP kultúrájában a nemi kérdések iránt érzékeny megközelítést érvényesítsenek, többek között az esélyegyenlőség e politikában történő általános érvényesítése kvantitatív dimenziójának kialakítása révén (pl. kérdőívek, kontroll-listák, a férfiak és nők számbavétele az EBVP műveletekben, stb.); hangsúlyozza azonban a kvalitatív koncepcionális keret kialakításának szükségességét is, amely azon társadalmi-gazdasági kontextus megértéséhez kell, amelyben sor kerül az EBVP missziók telepítésére (pl. a konfliktus területei), valamint a nemi szempontból érzékeny aggályok megértéséhez a műveletek és programok végrehajtása során;

26. üdvözlöi egy nemi tanácsadó kinevezését szinte valamennyi EBVP misszióhoz, a fent említett 2006. novemberi tanácsi következtetésekkel összhangban; hangsúlyozza azonban, hogy az ilyen nemi tanácsadók munkáját alááshatja a konkrét uniós nemi politika hiánya – különösen a nemi kérdésekkel kapcsolatos tudatosság hiánya és/vagy e kérdés fontosságának elismerésére vonatkozó szándék hiánya –, valamint a nemi kérdésekkel kapcsolatos költségvetési tételek hiánya az EBVP missziók finanszírozásában;

27. méltatja azon kezdeményezéseket, hogy a nemi esélyegyenlőséggel kapcsolatos képzést nyújtsanak az EBVP missziókhoz és a megfelelő főhadiszállásokra telepített személyzetnek, valamint a Bizottság által munkatársainak képzése érdekében tett jelentős erőfeszítést, különösen a küldöttségeknél; megismétli, hogy az összes munkatársat megfelelő képzésben kell részesíteni az uniós külpolitikák tervezésének, programozásának és végrehajtásának minden szintjén; kéri a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy kötelező képzésben részesüljön minden munkatárs a missziókon és a küldöttségeknél, beleértve a vezetést is, és hogy kapjanak iránymutatást a nemi kérdéseket és a nők szerepének megerősítését illetően;

28. meggyőződése, hogy az EBVP missziók tervezésének figyelembe kell vennie a helyi női szervezetek bevonását is a békefolyamatba, annak érdekében, hogy építeni lehessen arra a sajátos hozzájárulásra, amelyet nyújtani képesek, és hogy elismerést nyerjen annak konkrét módja, ahogyan a nőket a konfliktusok érintik;

29. hangsúlyozza, hogy jelenleg a kvóták nélkülözhetetlen eszközei a nemek közötti egyenlőség biztosításának a békével és a biztonsággal kapcsolatos missziókban, valamint a nemzeti és nemzetközi újjáépítési folyamatok keretében zajló döntéshozatalban, továbbá a nők politikai jelenléte garantálásának a tárgyalóasztalnál;

30. hangsúlyozza a nemi kérdésekre érzékeny költségvetési tervezés fontosságát; rámutat arra, hogy a nemek közötti esélyegyenlőséget tematikus kérdésként kell kezelni a jelentős külső támogatási eszközökben, hogy külön előirányzatokat kell elkülöníteni a nemi kérdésekre, és hogy teljesítménymutatókat kell meghatározni annak mérésére, milyen hatékonyan kerül sor a rendelkezésre bocsátott források felhasználására;

*

* *

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányának és parlamentjeinek.